

anført 9 aarlig i hvert af de to Aar. Af disse var de 8 foranledigede ved Møller, 5 ved Tærskemaskiner, 4 ved Centrifuger og 1 ved Haffelsemaskine. Dette viser altsaa, at Møllerne, som man her nærmest maa tænke sig henførte til Landbruget, have trævet et forholdsvis betydeligt Antal Offre. De 4 Tilfælde, som vare foranledigede ved Centrifuger, hidrørte fra en enkelt Sprængning, som havde saadanne ulykkelige Følger. Det kan være af Interesse at sammenligne denne vistnok meget ufuldkomne Statistik med den, der blev optegnet i Tyskland i 1881. Den tydske Regering foranledigede, at der i Maret 1881 i Løbet af 4 Maanedre fra den 1ste August til den 30te November blev optegnet alle de Ulykkestilfælde, der havde fundet Sted i Fabrikker i et Antal af 93,500, i hvilke der var beskæftiget 1,957,000, altsaa henved 2 Millioner Arbeidere. Uagtet den Tid, hvori denne Undersøgelse fandt Sted, kun var kort, saa vil dog det store Antal Fabrikker og det betydelige Antal Arbeidere veie en Del op derimod, saaledes at man kan tænke sig, at en stor Del af de Kasualiteter, der ville fremkomme, kan have viist sig i den Tid. Udtrækker man dette fra 4 til 12 Maanedre, vilde hele det Antal Ulykkestilfælde, som kunne antages at finde Sted i et Aar i Fabrikker i Tyskland, være 88,700 eller omtrent svarende til $4\frac{1}{2}$ pCt. af Arbejdernes Antal. Men af disse 88,700 Tilfædekomne vilde 85,000, altsaa næsten 96 pCt., kun komme til mindre Skade, der førte til Helbredelse efter en forholdsvis kort Tid, af Smalder vilde der være 1,680 eller henved 2 pCt. og af Dødsfald 1,986 eller noget over 2 pCt. Disse Tal ere atter forholdsvis betydelig lavere end den Statistik, der var optegnet her fra 1884—85. Der maa imidlertid gjøres opmærksom paa, at de tydske Optegnelser af Ulykkestilfælde kun angik Fabrikker og ikke Landbrug, og at der næppe kan være Tvivl om, at der ved Landbrugsmaskiner forefalder et større Antal af Ulykker end i egentlige Fabrikker. Fabrikarbejderne ere voxede op i deres Fabrikker, eller i alt Fald i lignende Fabrikker, de ere vant til at omgaa Maskinerne, og der er altsaa al Sandsynlighed for, at der forefalder færre Ulykkestilfælde der end ved Brugen af Landbrugsmaskiner, som Folk ofte kunne være uvante med at benytte og betjene.

Der er en anden Ting, jeg vil tillade mig at henlede de Herrers Opmærksomhed paa. Det er de Uddrag af fremmede Love, som findes aftrykte i Betænkningen, og som her ere tagne fra Bilagene til den tidligere omtalte Kommissionsbetænkning. I blandt disse vil jeg især henlede Opmærksomheden

paa de tydske Love af 1869 og 1871. Den tydske Lov af 1869 gif ud paa at beskytte Arbejderne i Fabrikkerne og havde i saa Henseende en ganske almindelig Paragraf, der lød saaledes: „Enhver Industriidrivende er forpligtet til at tilvejebringe og vedligeholde saadanne Indretninger, som med tilbørligt Hensyn til Driftens og Værkets Bestaafenhed ere nødvendige, for paa bedst mulig Maade at sikre Arbejdernes Liv og Sundhed“. Det er altsaa en almindelig Sikringsbestemmelse, der her er udtalt i Loben, og derpaa er igjen støttet en Anordning, som er udgaaet fra forskjellige af de tydske Regjeringer, og som med større eller mindre Omstændighed træffer Bestemmelse om, hvad der bør foretages for at forhindre Ulykkestilfælde. Disse Anordninger angik ikke alene Fabrikker og Maskiner, der benyttedes i dem, men ogsaa Landbrugsmaskiner, idet man især har haft Opmærksomheden henvendt paa Tærskemaskiner og Centrifuger. Denne Sikringslov af 1869 indeholdt ikke nogen egentlig Bestemmelse om Erstatning for Skadelidte. Derimod udfom der i 1871 en Lov, der gif ud paa Skadeserstatning, og i hvilken man etablerede det Princip, at Fabrikseieren eller Arbejdsgiveren var ansvarlig for de Ulykkestilfælde, der fandt Sted ved Forsømmelse fra hans underordnede Embedsmænds eller Bestyreres Side. Det synes, at det den Gang var et nyt Princip for en stor Del af det tydske Rige, hvor man ikke før havde haft Bestemmelser af denne Art. I blandt Bestemmelserne i denne Lov vil jeg endelig fremhæve een Ting. Der var ikke anført, hvor meget der skulde ydes i Erstatning til den Tilfædekomne efter Størrelsen af den Læstion, han havde modtaget, men det var overladt til Domstolenes frie Skjøn at afgjøre, baade hvor Skylden for Ulykkestilfældet laa, og hvor stor den Erstatning skulde være, der skulde ydes af Fabrikseierne. Denne Lov var i Virksomhed i Tyskland i 12—14 Aar, og man indhøstede i den Tid den Erfaring, at det var et forholdsvis ringe Antal af de foresaldne Ulykkestilfælde, i hvilke Arbejdsgiverne bleve dømt til at give Erstatning; den allerstørste Del af Ulykkestilfældene vare af en saadan Natur, at de maatte tilskrives Arbejderne selv eller deres Kammerater, saa at det kun var et meget ringe Antal, det hedder sig mindre end en 15 pCt., mindre end $\frac{1}{7}$ af disse Tilfædekomne — som virkelig fik Erstatning i Følge denne Lov, og dette var vel en af Grundene til, at man i 1883—84 i Tyskland fik en hel ny Lovgivning paa dette Omraade for Fabrikernes Vedkommende, idet der i 1883 udfom en Tvangslov om Sygefakser,